

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-671/15

**Président de l’Autorité de la concurrence
prieš
Association des producteurs vendeurs d’endives (APVE) ir kt.**

(*Cour de cassation* (Prancūzija) prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Bendra žemės ūkio politika – SESV 42 straipsnis – Reglamentas (EB) Nr. 2200/96 – Reglamentas (EB) Nr. 1182/2007 – Reglamentas (EB) Nr. 1234/2007 – Antikonkurenciniai veiksmai – SESV 101 straipsnis – Reglamentas Nr. 26 – Reglamentas (EB) Nr. 1184/2006 – Gamintojų organizacijos – Gamintojų organizacijų asociacijos – Šių organizacijų ir asociacijų uždaviniai – Minimalių pardavimo kainų nustatymo praktika – Susitarimų dėl rinkai pateikiamo kiekio praktika – Keitimosi strategine informacija praktika – Prancūzijos trūkažolių rinka“

Santrauka – 2017 m. lapkričio 14 d. Teisingumo Teismo (didžioji kolegija) sprendimas

1. *Žemės ūkis – Bendra žemės ūkio politika – Pirmenybė, kiek tai susiję su Sutartyje įtvirtintais tikslais konkurencijos srityje – Teisės aktų leidėjo vertinimo įgaliojimai dėl konkurencijos taisyklių taikymo – Veiksmai, nepriskirtini SESV 101 ir 102 straipsnių taikymo sričiai*

(*SESV 39, 42 straipsniai, SESV 43 straipsnio 2 dalis, SESV 101 straipsnio 1 dalis ir SESV 102 straipsnis*)

2. *Žemės ūkis – Bendras rinkų organizavimas – Vaisiai ir daržovės – Gamintojų organizacijos – Konkurencijos taisyklių netaikymas veiksams – Sąlyga – Būtinumas įgyvendinant bendros žemės ūkio politikos tikslus*

(*SESV 101 straipsnio 1 dalis; Tarybos reglamento Nr. 2200/96 7 konstatuojamoji dalis ir 11 straipsnio 1 dalis ir Reglamento Nr. 1234/2007, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 491/2009, 122 straipsnio pirmą pastraipą, 125c, 176 ir 176a straipsniai*)

3. *Žemės ūkis – Bendras rinkų organizavimas – Vaisiai ir daržovės – Gamintojų organizacijos – Konkurencijos taisyklių netaikymas veiksams – Ribos – Taikymas veiksams, dėl kurių susitarė įvairios gamintojų organizacijos arba kurie įgyvendinti valstybėje narėje nepripažįstamo subjekto – Nebuvimas*

(*SESV 101 straipsnio 1 dalis; Tarybos reglamento Nr. 1234/2007, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 491/2009, 122 straipsnio pirmos pastraipos c punktas ir 125b straipsnio 1 dalies c punktas*)

4. *Žemės ūkis – Bendras rinkų organizavimas – Vaisiai ir daržovės – Gamintojų organizacijos – Konkurencijos taisyklių netaikymas veiksams – Sąlyga – Būtinumas įgyvendinant bendros žemės ūkio politikos tikslus – Keitimasis strategine informacija tarp tai pačiai gamintojų organizacijai ar gamintojų organizacijų asociacijai priklausančių gamintojų – Leistinumai – Minimalių kainų nustatymas tokioje organizacijoje ar asociacijoje – Neleistinumai*

(*SESV 101 straipsnio 1 dalis; Tarybos reglamento Nr. 2200/96 16 konstatuojamoji dalis ir 23 straipsnis ir Reglamento Nr. 1234/2007, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 491/2009, 103c straipsnio antros dalies a punktas, 125a straipsnio 1 dalies c punktas ir 2 dalis bei 125c straipsnis*)

5. *Žemės ūkis – Bendras rinkų organizavimas – Vaisiai ir daržovės – Gamintojų organizacijos – Konkurencijos taisyklių netaikymas veiksams – Ribos – Taikymas kolektyvinio minimalių pardavimo kainų nustatymo, susitarimo dėl pateikimo rinkai kiekio ir keitimosi strategine informacija veiksams – Sąlygos*

(*SESV 101 straipsnis; Tarybos reglamento Nr. 26 2 straipsnis, Reglamento Nr. 2200/96 11 straipsnio 1 dalis, Reglamento Nr. 1184/2006, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 1234/2007, 2 straipsnis, Reglamento Nr. 1182/2007 3 straipsnio 1 dalis ir Reglamento Nr. 1234/2007, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 491/2009, 122 straipsnio pirmą pastraipą, 175 ir 176 straipsniai*)

1. SESV 42 straipsnyje nustatyta, kad konkurencijos taisyklėms skirtos skyriaus nuostatos žemės ūkio produktų gamybai ir prekybai jais taikomos tik tokiu mastu, kokį nustato Europos Parlamentas ir Europos Sąjungos Taryba, laikydamiesi SESV 43 straipsnio 2 dalies nuostatų ir jose nustatytos tvarkos ir atsižvelgdami į SESV 39 straipsnyje išdėstytus tikslus. SESV 43 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad Parlamentas ir Taryba priima, be kita ko, nuostatas, kurių reikia bendros žemės ūkio politikos tikslams pasiekti.

Siekiant tikslų įtvirtinti bendrą žemės ūkio politiką ir neiškreiptą konkurenciją, SESV 42 straipsniu pripažįstama bendros žemės ūkio politikos viršenybė prieš Sutarties tikslus konkurencijos srityje ir nustatomi Sąjungos teisės aktų leidėjo įgaliojimai nuspręsti, kada konkurencijos taisyklės taikytinos žemės ūkio sektoriuje (šiuo klausimu žr. 1994 m. spalio 5 d. Sprendimo *Vokietija / Taryba*, C-280/93, EU:C:1994:367, 61 punktą ir 2002 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Prancūzija / Komisija*, C-456/00, EU:C:2002:753, 33 punktą). Iš to darytina išvada, kad, kaip generalinis advokatas nurodė savo išvados 51 ir 56 punktuose, Sąjungos teisės aktų leidėjo įsikišimo tikslas yra ne nustatyti veiksmų, nurodytų SESV 101 straipsnio 1 dalyje ir 102 straipsnyje, draudimo išimtis ar pateisinimus, bet šių nuostatų taikymo sričiai nepriskirti veiksmų, kurie, jei jie būtų daromi kitame, ne bendros žemės ūkio politikos, sektoriuje, būtų priskirti jų taikymo sričiai.

(žr. 36–38 punktus)

2. Reikia pažymėti, kad pagal Reglamento Nr. 1234/2007 122 straipsnio pirmą pastraipą, kuri pakeitė Reglamento Nr. 2200/96 11 straipsnio 1 dalį, ir Reglamento Nr. 1234/2007 125c straipsnį GO ar GOA, veikiančios vaisių ir daržovių sektoriuje, turi užtikrinti, kad gamyba būtų planuojama ir pritaikoma prie paklausos, ypač kokybės ir kiekio atžvilgiu, ir turi užtikrinti savo narių pagamintų produktų pasiūlos koncentraciją ir pateikimą rinkai ar gamybos išlaidų optimizavimą ir gamintojo kainų stabilizavimą. Siekiamos šiose nuostatose numatytų tikslų, GO ar GOA turi galėti taikyti priemones, kurios skiriasi nuo tų, kurios taikomos normalaus rinkų funkcionavimo valdymui ir, konkrečiai kalbant, tam tikroms koordinavimo ir suderinimo tarp žemės ūkio produkcijos gamintojų formoms.

Taigi, nebent GO ir GOA netektų priemonių, leidžiančių pasiekti tikslus, kurie joms patikėti bendrai organizuojant rinką, kurioje jos dalyvauja ir kurioje, kaip priminta Reglamento Nr. 2200/96 7 konstatuojamojoje dalyje, jos yra pagrindiniai elementai, todėl būtų kvestionuojamas bendro rinkų organizavimo reglamentų veiksmingumas vaisių ir daržovių sektoriuje, šių subjektų veiksmams, būtiniams vienam ar keliems iš šių tikslų pasiekti, turi būti netaikomas, be kita ko, SESV 101 straipsnio 1 dalyje numatytas kartelių draudimas. Iš to darytina išvada, kad šiame sektoriuje SESV 101 straipsnio 1 dalies netaikomumo atvejai neapsiriboja vien Reglamento Nr. 1234/2007 176 ir 176a straipsniuose numatytais veiksmais, bet apima ir ankstesniame punkte minėtus veiksmus.

(žr. 42–45 punktus)

3. Iš to darytina išvada, kad Sąjungos konkurencijos taisyklių netaikymas, pateisinamas tuo, kad atitinkami veiksmai yra būtini vienam ar keliems bendro atitinkamos rinkos organizavimo tikslams pasiekti, suponuoja, kad šiuos veiksmus turi atlikti subjektas, kuris veiksmingai įgaliotas tai daryti laikantis teisės aktų, susijusių su bendru šios rinkos organizavimu, todėl jis buvo pripažintas valstybės narės. Todėl subjekto, kuris nebuvo pripažintas valstybės narės siekiančiu vieno iš šių tikslų, veiksmų negali neapimti SESV 101 straipsnio 1 dalyje numatytas veiksmų draudimas.

Dėl GO ar GOA veiksmų reikia pažymėti, kad tokie veiksmai turi išlikti vienos GO ar vienos GOA vidaus veiksmais. Iš tiesų pagal, be kita ko, Reglamento Nr. 1234/2007 122 straipsnio pirmos pastraipos c punktą ir 125b straipsnio 1 dalies c punktą gamybos planavimo, pasiūlos koncentracijos ir pateikimo rinkai, gamybos išlaidų optimizavimo ir gamybos kainų stabilizavimo uždaviniai, kurie gali būti patikėti GO ir GOA pagal teisės aktus, taikytinus bendram atitinkamos rinkos organizavimui, gali būti susiję tik su atitinkamų GO ir GOA narių produktų gamyba ir prekyba jais. Todėl jie gali pateisinti tam tikras koordinavimo ir susitarimo formas tik tarp tos pačios GO ar GOA, kurią yra pripažinusi valstybė narė, gamintojų narių. Iš to darytina išvada, kad susitarimais ir suderintais veiksmais, dėl kurių susitarta ne kurios nors GO ar GOA viduje, bet tarp GO ar GOA, viršijama tai, kas būtina šiems uždaviniams įgyvendinti.

(žr. 53, 54, 56–58 punktus)

4. Kalbant apie tikslus, nurodytus šio sprendimo 42 ir 61 punktuose, reikia pažymėti, kad tikslas užtikrinti gamybos planavimą ir jos pritaikymą prie paklausos ir tikslai koncentruoti pasiūlą, pateikti rinkai narių produkciją ir stabilizuoti produkcijos kainas neišvengiamai reiškia keitimąsi strategine informacija tarp atitinkamos GO ar GOA individualių narių gamintojų; ši informacija skirta tam, kad, be kita ko, būtų žinoma apie jų produkcijos savybes. Taigi, keitimasis strategine informacija tarp tos pačios GO ar tos pačios GOA gamintojų gali būti proporcingas, jei jis iš tiesų skirtas šiai GO ar GOA patikėtiems tikslams įgyvendinti ir susijęs tik su šiam tikslui būtina informacija. Gamybos kainų stabilizavimo tikslas, siekiant užtikrinti deramą bendruomenės, kuri verčiasi žemės ūkiu, gyvenimo lygį, taip pat gali pateisinti tarp tos pačios GO ar tos pačios GOA žemės ūkio produkcijos gamintojų vykstantį koordinavimą, kiek tai susiję su žemės ūkio produktų kiekiu, pateiktinu rinkai, kaip tai matyti iš Reglamento Nr. 2200/96 16 konstatuojamosios dalies ir intervencinių priemonių, kurių veikimo principas įtvirtintas šio reglamento 23 straipsnyje ir buvo pakeistas Reglamento Nr. 1234/2007 103c straipsnio 2 dalies a punktu.

Be to, tikslas koncentruoti pasiūlą, siekiant sustiprinti gamintojų padėtį atsižvelgiant į nuolat didėjančią paklausos koncentraciją, taip pat gali pateisinti tam tikrą individualių žemės ūkio produkcijos gamintojų tarifų politikos koordinavimo formą toje pačioje GO ar GOA. Tai taikytina, be kita ko, tuomet, kai atitinkamai GO ar GOA jų nariai patiki uždavinį prekiauti visa jų produkcija, kaip to reikalaujama, išskyrus išimtis, Reglamento Nr. 1234/2007 125a straipsnio 1 dalies c punkte, siejamame su šio reglamento 125c straipsniu.

Vis dėlto kolektyvinis minimalios pardavimo kainos nustatymas toje pačioje GO ar GOA vykdant veiksmus, kurie būtini siekiant įgyvendinti joms patikėtus uždavinius bendrai organizuojant atitinkamą rinką, negali būti laikomas proporcingu tikslams stabilizuoti kainas ar koncentruoti pasiūlą, jei tai neleidžia gamintojams, patiems prekiaujantiems savo produkcija Reglamento Nr. 1234/2007 125a straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais, taikyti mažesnės kainos nei ši minimali kaina, todėl toks nustatymas susilpnina ir taip jau sumažėjusią konkurenciją žemės ūkio produktų rinkose dėl, be kita ko, gamintojams pripažįstamos galimybės jungtis į GO ir GOA tam, kad galėtų koncentruoti savo pasiūlą.

(žr. 63–66 punktus)

5. SESV 101 straipsnį, siejamą su 1962 m. balandžio 4 d. Tarybos reglamento Nr. 26 dėl tam tikrų konkurencijos taisyklių taikymo žemės ūkio produktų gamybai ir prekybai jais 2 straipsniu, 1996 m. spalio 28 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 2200/96 dėl bendro vaisių ir daržovių rinkos organizavimo 11 straipsnio 1 dalimi, 2006 m. liepos 24 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1184/2006 dėl tam tikrų konkurencijos taisyklių taikymo žemės ūkio produktų gamybai ir prekybai jais, iš dalies pakeisto 2007 m. spalio 22 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1234/2007, 2 straipsniu, 2007 m. rugsėjo 26 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1182/2007, nustatančio konkrečias taisykles vaisių ir daržovių sektoriui, iš dalies keičiančio direktyvas 2001/112/EB bei 2001/113/EB ir reglamentus (EEB) Nr. 827/68, (EB) Nr. 2200/96, (EB) Nr. 2201/96, (EB) Nr. 2826/2000, (EB) Nr. 1782/2003 bei (EB) Nr. 318/2006 ir panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 2202/96, 3 straipsnio 1 dalimi ir Reglamento Nr. 1234/2007, iš dalies pakeisto 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 491/2009, 122 straipsnio pirma pastraipa ir 175 bei 176 straipsniais, reikia aiškinti taip:

- veiksmams, kurie yra kolektyvinis minimalios pardavimo kainos nustatymas, susitarimas dėl rinkai pateiktino kiekio ar keitimosi strategine informacija, kaip antai nagrinėjamiems pagrindinėje byloje, negali būti netaikomas SESV 101 straipsnio 1 dalyje numatytas kartelių draudimas, jei dėl jų buvo susitarta tarp skirtingų gamintojų organizacijų ar gamintojų organizacijų asociacijų, taip pat su valstybių narių nepripažįstamais subjektais siekiant Europos Sąjungos teisės aktų leidėjo apibrėžto tikslo bendrai organizuojant atitinkamą rinką, pavyzdžiui, su profesinėmis organizacijomis, neturinčiomis gamintojų organizacijos, gamintojų organizacijų asociacijos ar tarpšakinės organizacijos statuso, kaip tai suprantama pagal Europos Sąjungos teisės aktus, ir
- veiksmams, kurie yra susitarimai dėl kainų, pateikimo rinkai kiekių ar keitimosi strategine informacija, kaip antai nagrinėjamiems pagrindinėje byloje, gali būti netaikomas SESV 101 straipsnio 1 dalyje numatytas kartelių draudimas, jei dėl jų buvo susitarta tarp valstybės narės pripažintos tos pačios gamintojų organizacijos ar tos pačios gamintojų organizacijų asociacijos narių ir jei jie griežtai būtini siekiant atitinkamai gamintojų organizacijai ar gamintojų organizacijų asociacijai laikantis Europos Sąjungos teisės aktų patikėto tikslo ar tikslų.

(žr. 67 punktą ir rezoliucinę dalį)